

Warszawa, 26 października 2022 r.

Pan Rafał Trzaskowski
Prezydent Miasta Stołecznego Warszawy

Szanowny Panie Prezydencie,

W dniu 18 października 2022 roku na platformie zamowienia.um.warszawa.pl opublikowane zostało ogłoszenie dot. przeprowadzenia postępowania związanego z udzieleniem zamówienia publicznego o numerze ZP/AB/271/II-137/22 pod nazwą „Świadczenie usług cateringowych na potrzeby Urzędu Miasta¹”.

Jako osoby aktywistyczne, przedstawiciele i przedstawicielki organizacji społeczeństwa obywatelskiego ze smutkiem dostrzegamy, że przedstawione w opisie przedmiotu zamówienia (Załącznik nr 10 do Specyfikacji Warunków Zamówienia, dalej jako: SWZ) usługi cateringowe w zdecydowanej większości zawierają produkty zwierzęce (mięso) oraz produkty pochodzenia zwierzęcego. Dominują bowiem takie towary jak mleko, sery, jaja, wędliny, schaby czy ryby. Jedyne, co zostało uwzględnione, to „dania bezmięsne”, **przy czym zupełnie pominięto dania roślinne.**

Wskazujemy, że stoi to w sprzeczności z rekomendacją Warszawskiego Panelu Klimatycznego - „Integracja społecznych i środowiskowych aspektów zamówień publicznych, realizująca zasady zrównoważonego rozwoju”. Chcemy także przypomnieć, że Warszawa jako pierwsze miasto w Polsce opracowała projekt Polityki Żywnościowej² wskazując, że w ten sposób spełnia zobowiązania paktu o żywnościowej polityce miejskiej z Mediolanu, którego jest sygnatariuszem. Dodatkowo podczas Szczytu C40³ ponad 100 organizacji społeczeństwa

¹ Link: <https://zamowienia.um.warszawa.pl/pn/umw/demand/notice/public/75399/details>

² <https://um.warszawa.pl/waw/strategia/polityka-zywnosciowa>

³ [C40 Cities - A global network of mayors taking urgent climate action](#)

obywatelskiego z całego świata, w tym polska koalicja na rzecz transformacji systemu żywności Future Food 4 Climate, przekazało władzom samorządowym apel⁴ dot. konieczności przeprowadzenia roślinnej transformacji w zamówieniach publicznych. Warszawa jako jedyny samorząd w Polsce jest od 2007 członkiem sieci C40. **Treść powyższego zamówienia również stoi w sprzeczności z Polityką Żywnościową Miasta Stołecznego Warszawy.**

Sama Polityka Żywnościowa stanowi deklarację troski o system żywnościowy miasta, zmierzając do zapewnienia każdemu i każdej szerokiego dostępu do zdrowej i bezpiecznej żywności, wyprodukowanej z poszanowaniem środowiska naturalnego i uczestników tego procesu. Celem jej wprowadzenia jest rozwijanie zrównoważonych systemów żywnościowych, które są inkluzywne, odporne, bezpieczne i zróżnicowane, które zapewniają zdrową i przystępną cenowo żywność dla wszystkich ludzi w ramach opartych na prawach człowieka, które minimalizują ilość odpadów i chronią bioróżnorodność, przystosowując się do zmian klimatycznych i łagodząc ich skutki. **W Polityce Żywnościowej Miasta Stołecznego Warszawy wskazuje się zresztą na istotną rolę żywności pochodzenia roślinnego w transformacji systemu żywności – m. in. przez promowanie tzw. diety planetarnej⁵.**

Na tle powyższych uwag pragniemy przypomnieć kilka faktów pokazujących, że produkcja zwierzęca i sektor hodowlany mają bardzo szkodliwy wpływ na klimat, środowisko naturalne, bioróżnorodność, zdrowie publiczne, jakość życia ludzi i – co oczywiste – prawa zwierząt.

Produkcja zwierzęca skrajnie negatywnie oddziałuje na środowisko oraz odpowiada za emisję 14,5% gazów cieplarnianych pochodzenia antropogenicznego. Sektor hodowli zwierząt jest odpowiedzialny za 78% utraty bioróżnorodności na lądzie⁶. Badania potwierdzają, że zmniejszenie konsumpcji mięsa i nabiału w UE tylko o połowę mogłoby zmniejszyć emisje gazów cieplarnianych, za które odpowiedzialne jest rolnictwo, o ok. 25–40%. Na potrzeby sektora hodowli zwierząt wykorzystywane jest ponad 8% światowego zużycia wody w tym

⁴ [Open-letter-to-C40-Mayors-.pdf \(futurefood4climate.eu\)](#)

⁵ <https://um.warszawa.pl/documents/56602/0/Polityka+%C5%BCywno%C5%9Bciowa+Warszawy.pdf/8f742e58-f104-4afa-5cfa-016a4a16d0ff?t=1659965601016>

⁶ (A. Leip [et al.], Impacts of European livestock production: nitrogen, sulphur, phosphorus and greenhouse gas emissions, land-use, water eutrophication and biodiversity, „Environmental Research Letters” 2015/10.)

ok. 70% dostępnej świeżej wody. Wylesianie związane z rolnictwem zwierzęcym odpowiada za emisję do atmosfery około 2,4 mld t CO₂ każdego roku (FAO). Bardzo istotny jest także kontekst polskiego rolnictwa i produkcji zwierzęcej. Według badań zleconych przez Ministerstwo Zdrowia⁷ w środowisku o charakterze wiejskim źródłem szkodliwych czynników biologicznych (SCB) są zakażeni ludzie i zwierzęta, ścieki, odpady, produkty zwierzęce i roślinne, pyły, wydaliny ludzkie i zwierzęce, materiał kliniczny, gleba, woda, aerozole. Musimy wziąć pod uwagę, że w Polsce funkcjonuje ponad 2 000 przemysłowych ferm zwierząt. Dlatego tak ważne jest łączenie kropek i kompleksowe podejście do kwestii budowania zrównoważonego systemu żywności poprzez zrównoważone zamówienia publiczne i polityki samorządowe.

Warszawa powinna pójść śladem Helsinek, Haarlemu, Berlina, Nowego Jorku: miast, które działają na rzecz budowania zrównoważonego systemu żywnościowego i zdecydowanie działają dla transformacji systemu żywności dla planety, zdrowia i jakości życia ludzi i dla zwierząt tzw. hodowlanych. Helsinki od początku tego 2022 roku nie oferują mięsa na organizowanych spotkaniach, warsztatach i wydarzeniach publicznych. Stolica Finlandii zastąpiła również mleko krowie mlekiem owsianym. By ograniczyć swój wpływ na klimat, miasto zamierza zmniejszyć o połowę spożycie mięsa i produktów mlecznych do 2025 r. Przypominamy także, Komisja Europejska opracowuje ramy prawne zrównoważonego systemu żywnościowego (Sustainable Food System Law) i regulacje dot. odpowiedzialnych klimatycznie zamówień publicznych mają być filarem tej legislacji.

Doceniamy, że wymagają Państwo od wykonawcy używania energooszczędnego sprzętu, biodegradowalnych sztuców oraz zastawy, jak również pojazdów o ograniczonej emisji spalin, spełniających określone normy. **Jednak sprawiedliwa (i skuteczna) transformacja to transformacja, która obejmuje wszystkie trzy sektory: żywności, energii i transportu.** Kreowanie popytu na produkty zwierzęce stoi w sprzeczności z ideą zrównoważonego rozwoju i troską o klimat.

⁷ [Minister-Zdrowia-z-upowaznienia-do-Pana-T-Latos-dot-wplywu-ferm-na-zdrowie-ludzi-uzupelnienie-stanowiska-6.2022-2-1.pdf \(futurefood4climate.eu\)](#)

Oczekujemy, że wykażą się Państwo odpowiedzialnością i zrewidują kryteria zamówienia bądź doprowadzą do jego unieważnienia. Taką możliwość daje art. 137 ust. 1 Prawa zamówień publicznych⁸, zgodnie z którym w uzasadnionych przypadkach zamawiający może przed upływem terminu składania ofert zmienić treść SWZ. Użycie wyrazów „w uzasadnionych przypadkach” oznacza, że zamawiający może dokonywać zmian zawsze wtedy, kiedy wymaga tego należyta staranność w przeprowadzeniu postępowania⁹. Jeśli natomiast dojdzie do uznania, że zmiana w postaci dodania lub zamiany opcji żywieniowej w ramach cateringu będzie stanowić istotną zmianę charakteru zamówienia w porównaniu z pierwotnie określonym, należy unieważnić postępowanie na podstawie art. 256 Prawa zamówień publicznych (art. 137 ust. 7 PZP). **Postępowanie musi zostać unieważnione przed upływem terminu do składania wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu – termin ten mija 27 października 2022 roku o godz. 11:00.**

W przestrzeni publicznej posiłki roślinne powinny być standardem, a nie wyjątkiem, dlatego podjęcie wyżej wskazanych działań należy uznać za konieczne.

Z wyrazami szacunku

Młodzieżowy Strajk Klimatyczny Warszawa

Green REV Institute

Future Food 4 Climate

⁸ Ustawa z dnia 11 września 2019 roku – Prawo zamówień publicznych, Dz.U. 2019, poz. 2019 z późn. zm.

⁹ P. Granecki, I. Granecka, komentarz do art. 137 Prawa zamówień publicznych [w:] Prawo zamówień publicznych. Komentarz, wyd. 1, 2021, Legalis.